

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

po rozpoznaniu sprawy z wniosku sędziego Sądu Rejonowego K. B. o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Korzeniowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 18 maja 2023 r.

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Rejonowego K. B. (dalej również: Skarżąca), pismem z dnia 2 listopada 2022 r., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika adwokat A.K. działając na podstawie art. 29 § 5 i § 6 pkt 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1904 z późn. zm.; dalej: „u.SN”) złożyła wniosek o spełnienie przez SSN Zbigniewa Korzeniowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu.

W ocenie Skarżącej okolicznościami, które uzasadniają stwierdzenie przesłanek o których mowa w art. 29 § 5 u.SN są:

1. złożenie zdania odrębnego do uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/20, która przesądziła o każdorazowej wadliwości składu sądu w przypadku, gdy zasiada w nim osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek „NeoKRS”;

2. treść zdania odrębnego, w którym SSN Zbigniew Korzeniowski . stwierdzi, że z samego powołania na urząd sędziego przez „NeoKRS” nie wynika, że sędzia traci swoje prawo do orzekania albo że skład Sądu jest sprzeczny z przepisami prawa, oraz że tylko w indywidualnym przypadku w konkretnej sprawie można zasadnie odwoływać się do regulacji z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Prawach Człowieka.

Biorąc pod uwagę powyższe Skarżąca wniosła o wyłączenie SSN Zbigniewa Korzeniowskiego od rozpoznania sprawy o sygnaturze akt II ZOW 39/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. W myśl art. 29 § 6 pkt 1 u.SN, wniosek o stwierdzeniu przesłanek, o których mowa w § 5, może zostać złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego wyznaczonego do składu rozpoznającego środek zaskarżenia, a więc także skargę kasacyjną zaliczaną według systematyki k.p.c. do nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Wnioskodawcy jako powodowie, a więc jedna ze stron postępowania kasacyjnego, są uprawnionymi do złożenia wniosku, o czym stanowi art. 29 § 7 u.SN. Wniosek został też złożony w terminie określonym w art. 29 § 8 u.SN oraz przez pełnomocnika wnioskodawców będącego adwokatem, a więc z zachowaniem wymagania wynikającego z art. 87¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Złożony wniosek spełnia też zgodnie z art. 29 § 9 u.SN, wymagania pisma procesowego, a określone w art. 126 k.p.c. Według art. 29 § 9 u.SN wniosek powinien ponadto zawierać: żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 (pkt 1) oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (pkt 2).

Wniosek spełnia wymaganie określone w art. 29 § 9 pkt 1 u.SN, nie spełnia natomiast wymagania z art. 29 § 9 u.SN pkt 2 tej ustawy. Skarżąca przytoczyła bowiem wyłącznie okoliczności związane ze złożeniem przez SSN Zbigniewa Korzeniowskiego zdania odrębnego do uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNC 2020, Nr 4, poz. 34). To w ocenie Skarżącej stanowi „przypadek braku spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności” i w konsekwencji prawo do skorzystania przez nią ze środka prawnego uregulowanego w art. 29 § 5 u.SN. Skarżąca nie wskazała natomiast żadnych innych konkretnych okoliczności dotyczących postępowania sędziego po jego powołaniu na ten urząd, co może doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Nie mogą być uznane za takie okoliczności, te które dotyczą zwłaszcza złożenia przez SSN Zbigniewa Korzeniowskiego zdania odrębnego, w którym zawarł stanowisko, zgodnie z którym „wątpliwość lub nawet teza o utracie przymiotu niezależności przez Krajową Radę Sądownictwa nie pozwalają na domniemanie, że wskazani do powołania przez Prezydenta RP sędziowie są podlegli władzy politycznej i dlatego nie są niezawisli, a Sądy nie są niezależne”. SSN Zbigniew Korzeniowski wskazał też, że tylko w indywidualnym przypadku w konkretnej sprawie „można zasadnie odwoływać się do ogólnych regulacji z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych oraz art. 6 ust. 1 Konwencji”. Dodać nadto należy, że Skarżąca w ogóle nie wskazała żadnych dowodów na poparcie twierdzeń, które podniosła we wniosku. Braki te w świetle art. 29 § 10 zd. 1 u.SN uzasadniają odrzucenie wniosku bez wzywania do ich uzupełnienia. Sąd Najwyższy odnosi się nadto do składu, w jakim powinno nastąpić odrzucenie wniosku, dzieląc stanowisko zajęte w postanowieniu Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22 (niepubl.), zgodnie z którym ustawodawca nie sprecyzował, jaki skład Sądu Najwyższego jest właściwy do zbadania wymagań formalnych wniosku (podobnie terminowości jego złożenia i dopuszczalności w pozostałym zakresie) i jego odrzucenia. W art. 29 § 15 u.SN. określił jedynie skład właściwy do „rozpoznania” wniosku, co wskazuje na

rozstrzygnięcie o charakterze merytorycznym, tj. uwzględnienie wniosku (wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy) albo jego oddalenie (art. 29 § 18 i 19 u.SN.), które może nastąpić dopiero po dokonaniu kontroli formalnej wniosku. Za taką, wąską interpretacją art. 29 § 15 u.SN. przemawiają również racje funkcjonalne, gdyż uznanie, że odrzucenie wniosku ze względu na braki formalne jest rozpoznaniem tego wniosku, prowadziłoby do trudnych do zaakceptowania konsekwencji. W szczególności oznaczałoby, że o odrzuceniu wniosku, także z powodu jego złożenia po upływie terminu, musiałby każdorazowo decydować skład 5 sędziów, jak również, że powinno być poprzedzone wysłuchaniem sędziego, którego wniosek dotyczy (por. art. 29 § 15 u.SN.). Z tego względu nie można uznać za aktualnego także na gruncie omawianego postępowania wypadkowego poglądu wyrażonego w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z 1 lipca 2021 r., III CZP 36/20, zgodnie z którą pojęcie rozpoznania zażalenia, o którym mowa w art. 397 § 1 k.p.c. obejmuje również orzeczenie co do jego dopuszczalności. W tej sytuacji należy uznać, że skład Sądu Najwyższego właściwy do odrzucenia wniosku nie został uregulowany w ustawie o Sądzie Najwyższym, w związku z czym do postępowania toczącego się na skutek wniosku dotyczącego sprawy cywilnej, należy zastosować odpowiednio przepisy o zażaleniu zgodnie z art. 29 § 24 u.SN. Za miarodajne w tym względzie należy uznać przepisy art. 29 § 10 u.SN. w związku z art. 367 § 3 zd. drugie w związku z art. 397 § 3 w związku z art. 29 § 24 u.SN., które prowadzą do wniosku, że odrzucenie wniosku może nastąpić w składzie jednoosobowym, na posiedzeniu niejawnym. O zawiadomieniu właściwego organu samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik Skarżącej, o odrzuceniu złożonego przez niego wniosku niespełniającego wymagań określonych w art. 29 § 9 u.SN. orzeczono na podstawie art. 29 § 11 tej ustawy.

[M. T.]

[ał]

